

Nieuwsbrief

Pensioenen

De Nederlandsche Bank

november 2010

Hoorzitting vaste kamercommissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid over pensioenen

Op 2 november heeft de vaste kamercommissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid een hoorzitting gehouden over de financiële positie van pensioenfondsen. Tijdens de hoorzitting is door DNB directeur Joanne Kellermann ingegaan op de structurele problemen waar de pensioensector mee te maken heeft: de levensverwachting stijgt, de rente is laag en het aantal werkenden neemt af. Daarvoor is een duurzame oplossing nodig. Duurzaam in de zin van financieel solide, en duurzaam in de zin van draagvlak, zowel voor de oudere generaties als de jongere.

Momenteel is er een kloof tussen wat verwacht wordt en wat het pensioenstelsel kan waarmaken. Er is dan misschien nog nooit zo veel geld in kas geweest, maar de verplichtingen die daar tegenover staan zijn groter. Dit moment moet worden aangegrepen om die verwachtingskloof te dichten.

Kellermann ging onder andere in op de ontwikkeling van nieuwe pensioencontracten. Een nieuw pensioencontract moet duidelijk zijn over wat er betaald moet worden en wat het aan het eind van de rit oplevert. Het moet duidelijk zijn wat er zeker is aan pensioen en wat er onzeker is. Bovendien zal er rekening gehouden moeten worden met de wensen van deelnemers. Uit onderzoek van DNB blijkt dat deelnemers groot belang hechten aan zekerheid.

Er zal eerlijk en helder gecommuniceerd moeten worden over de risico's die gelopen worden. Een nieuw contract zal ook een regeling voor de bestaande rechten moeten bevatten. Het gaat er om samen te werken aan een pensioenstelsel dat ook

naar de toekomst toe solide blijft. Samen betekent politiek, pensioenfondsen, sociale partners en toezichthouders.

Ongedaan maken van een doorgevoerde korting

Vraag

Wanneer mag een pensioenfonds een korting van pensioenrechten en -aanspraken ongedaan maken die in het kader van een kortetermijnherstelplan is doorgevoerd?

Antwoord

Een pensioenfonds mag een doorgevoerde korting niet ongedaan maken zolang het fonds nog in een dekkingstekort verkeert.

Een pensioenfonds mag een doorgevoerde korting van rechten en aanspraken echter al wel beginnen ongedaan te maken als het nog in een situatie van reservetekort verkeert (dus gedurende de looptijd van het langetermijnherstelplan). Dat kan op twee manieren worden ingericht: (i) door inhaalkorting op te nemen in het herstelplan, of (ii) door meevallers tijdens de herstelperiode te gebruiken voor inhaalkorting. Daarbij gelden wel enkele voorwaarden, in aanvulling op de algemene voorwaarde dat het eventueel ongedaan maken van een doorgevoerde korting moet passen binnen de evenwichtige belangenbehartiging. Voor meer informatie bezoek de [website](#).

Als het ongedaan maken van een doorgevoerde korting onderdeel uitmaakt van het langetermijnherstelplan

moet, vooraf en rekening houdend met het ongedaan maken van de doorgevoerde korting, nog steeds sprake zijn van een concreet en haalbaar herstelplan, dat gestaag en tijdig herstel laat zien. Daarbij geldt onverkort dat het herstelplan ook de maatregelen moet benoemen die het fonds wil

treffen bij tegenvallend herstel. Het ongedaan maken van de doorgevoerde korting gaat dan niet door.

Als het ongedaan maken van een doorgevoerde korting wordt gefinancierd uit meevallers kan alleen sprake zijn van het ongedaan maken indien en zolang het pensioenfonds voorloopt op het haalbare herstelpad. Dat houdt in dat (i) als de korting feitelijk (gedeeltelijk) ongedaan wordt gemaakt wordt getoetst of het pensioenfonds ook na het voorgenomen ongedaan maken van de doorgevoerde korting gedurende de resterende looptijd van het langetermijnherstelplan naar verwachting uit reservetekort kan komen, waarbij het fonds blijft voldoen aan de eis van gestaag herstel; en (ii) het ongedaan maken van (een deel van) de doorgevoerde korting er niet toe leidt dat de kans dat het pensioenfonds hierna opnieuw in onderdekking komt te verkeren onevenredig groot is.

Brief 1 november DNB: Eisen aan het premiebeleid bij dekkingstekort

Op 1 november heeft DNB de pensioenfondsper brief geïnformeerd over een aanpassing van de eisen aan de premiestelling in geval van een dekkingstekort. DNB heeft na overleg met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid besloten pensioenfondsper de mogelijkheid te bieden om voor de premiestelling voor het jaar 2011 af te wijken van de eis dat de premie tijdens een dekkingstekort moet bijdragen aan herstel. Afwijking is alleen mogelijk onder de strikte voorwaarde dat het pensioenfonds gedurende het kalenderjaar 2011 werkt aan een structurele oplossing voor een deugdelijke financiële opzet. De nieuwe financiële opzet moet uiterlijk bij de premiestelling voor het jaar 2012 functioneren.

DNB benadrukt dat de eis dat de premie kostendekkend moet zijn onverminderd geldt. Dit betekent dat alle pensioenfondsper een kostendekkende premie moeten hebben. Deze

kostendekkende premie kan zijn vastgesteld op basis van de actuele rentetermijnstructuur of op basis van een dempingsmethode. Alleen bij een gedempte premiesystematiek kan het voorkomen dat de feitelijke premie onvoldoende is om de kosten van de pensioenopbouw inclusief een opslag voor kosten en een opslag voor het minimaal vereist eigen vermogen te dekken. De premiedekkingsgraad ligt dan onder het vereiste niveau. Voor het jaar 2011 wordt dit door DNB toegestaan. Pensioenfondsper die de kostendekkende premie vaststellen op basis van de actuele rentetermijnstructuur voldoen als gevolg van de gekozen premiesystematiek altijd aan de eis dat de premie tijdens dekkingstekort moet bijdragen aan herstel.

Kan een pensioenfonds overstappen op een gedempte premiesystematiek?

Is het een pensioenfonds toegestaan om over te stappen van een kostendekkende premie op basis van een actuele rentetermijnstructuur naar een kostendekkende premie op basis van een gedempte premie. En zo ja, welke eisen gelden bij een dergelijke overgang?

Het antwoord daarop is dat een fonds mag overstappen van een kostendekkende premie op basis van de actuele rentetermijnstructuur naar een kostendekkende premie op basis van een gedempte premie, maar daaraan zijn wel voorwaarden verbonden. DNB verzoekt pensioenfondsper die willen overgaan op een gedempte premiesystematiek, om hun toezichthouder daarover vooraf te informeren.

Premiedemping

Op basis van artikel 128 van de Pensioenwet (Pw) of artikel 123 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) is een fonds verplicht een kostendekkende premie vast te stellen. Daarbij is het toegestaan de kostendekkende premie te dempen. De wijze

waarop de premie kan worden gedempt is nader uitgewerkt in artikel 4 Besluit FTK. Damping vindt plaats door de premie niet langer te baseren op de actuele rentetermijnstructuur, maar door hantering van a) een voortschrijdend gemiddelde van de rente of de rendementen met een maximale periode van tien jaar of b) hantering van een verwacht rendement.

Concrete eisen voor overstap naar gedempte premie

Een overstap naar een gedempte premie moet vanzelfsprekend plaatsvinden binnen de geldende wet- en regelgeving. Gelet op het wettelijk kader gelden de volgende eisen bij een overstap van een kostendekkende premie op basis van de actuele rentetermijnstructuur naar een kostendekkende premie op basis van een gedempte premie:

- Het pensioenfonds moet een dempingsmethode kiezen die gedurende langere tijd zal worden gehanteerd. Dit betekent dat het fonds nadrukkelijk moet kiezen voor een dempingmethode en deze in beginsel niet (meer) dient te wijzigen.
- De overstap moet gebaseerd zijn op een goed onderbouwde analyse met daarin opgenomen de beweegredenen voor deze overstap en de gevolgen daarvan. Bij de keuze voor demping op basis van een verwacht rendement moet onder meer worden aangetoond dat het verwachte rendement aansluit bij de beleggingsportefeuille van het pensioenfonds.
- Het pensioenfonds moet ervoor zorgen dat het gemiddelde van de rente of het rendement of de verwachte waarde van het rendement op langere termijn niet afwijkt van de gemiddelde realisatie. Bij het gebruik van een verwachte waarde moet dit periodiek worden getoetst en zonodig moet het gehanteerde rendement worden aangepast.

- Het pensioenfonds moet beoordelen of de overgang in lijn is met de evenwichtige belangenafweging in de zin van artikel 105, lid 2 Pw of artikel 110, lid 2 Wvb.
- De actuariële en bedrijfstechnische nota moet worden aangepast. Hierbij geldt dat de deelnemersraad (indien aanwezig) een adviesrecht heeft.

Aanvullende eisen voor fondsen in een dekkings- of reservetekort

- De overgang naar een gedempte premie mag niet tot een lagere feitelijke premie leiden. In dat geval wordt het herstel vertraagd. Dit is niet toegestaan.
- In een situatie van dekkingstekort moet de feitelijke premie bijdragen aan herstel. Dat wil zeggen: de premiedekkingsgraad (de verhouding tussen de feitelijke premie en de actuariële benodigde koopsom voor de inkoop van nieuwe aanspraken) mag bij een minimaal vereist eigen vermogen van 5% niet lager zijn dan 105%. Zoals bericht in de brief van 1 november 2010 mag voor de premiestelling voor het jaar 2011 onder voorwaarden worden afgeweken van deze eis.

DNB stelt zich op het standpunt dat het sturingsmiddel "premie" onvoldoende is ingezet indien de premie niet bijdraagt aan herstel. Een besluit tot het korten van de aanspraken en rechten, dat alleen kan dienen als uiterst redmiddel, kan niet worden genomen voordat de premiedekkingsgraad minimaal is verhoogd tot de genoemde 105%.

Evaluatie stand van zaken herstelplannen eind 2010

Alle fondsen met een herstelplan, ook dus de fondsen die mogelijk per 1 januari 2011 moeten korten, moeten de voortgang van het herstelplan begin 2011 evalueren. Daarbij zullen al deze fondsen op basis van hun dekkingsgraad per 31 december 2010 moeten beoordelen of de ontwikkeling nog conform het beoogde herstelpad is en zo niet, welke consequenties dat heeft. Fondsen zijn verantwoordelijk voor de keuze welke instrumenten zij inzetten om het herstel te realiseren. Mocht daarbij tot een kortingsmaatregel wordt besloten, dan hoeven deze fondsen deze niet direct door te voeren, maar uiterlijk per 1 april 2012. Bij het besluit om deze maatregel al of niet door te voeren mag rekening worden gehouden met de stand van zaken ultimo 2011. DNB zal deze plannen op haalbaarheid toetsen. DNB informeert de pensioenfondsen die een herstelplan hebben ingediend tijdig over het evaluatieproces en hetgeen in dat kader van de fondsen wordt verwacht.

Deelname DNB aan pensioenbijeenvakomsten AFM

De AFM verzorgt eind november en begin december een aantal besloten bijeenkomsten waarin fondsbesturen met een herstelplan zijn uitgenodigd om van gedachte te wisselen over de best mogelijke deelnemerscommunicatie rond de herstelplannen. Naast de communicatie over herstelplannen staan ook de implicaties voor de communicatie van de mogelijke veranderingen in het pensioenstelsel op de agenda. Tijdens deze bijeenkomsten zal DNB ingaan op de prudentiele aspecten van communicatie. Via de nieuwsbrief zal DNB hierover verslag doen.

Olaf Sleijpen en Femke de Vries nieuwe divisiedirecteuren DNB

Olaf Sleijpen (1970) is per 1 januari 2011 benoemd tot divisiedirecteur Toezicht pensioenfondsen en beleggingsondernemingen bij de Nederlandsche Bank (DNB). Sleijpen is afkomstig van de APG Groep N.V., waar hij sinds 2008 actief is als directeur Institutional Clients en lid van de directieraad Cordares Holding N.V. Sleijpen volgt Femke de Vries (1972) op. De Vries wordt als divisiedirecteur verantwoordelijk voor het opzetten van een nieuwe toezichtdivisie.

Relevante publicaties

[Open Boek Toezicht](#)
[Brief 1 november DNB: Eisen aan het premiebeleid bij dekkingstekort](#)
[Brief 1 november Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan Tweede Kamer over premiebeleid bij dekkingstekort](#)

Nieuwsbrief pensioenen is een uitgave van De Nederlandsche Bank. Pensioenfondsen kunnen bij vragen naar aanleiding van deze nieuwsbrief contact opnemen met hun toezichthouder. Overige vragen kunnen worden gesteld aan de infodesk van DNB, te bereiken via 0800 020 1068

Deze nieuwsbrief is geen vervanging van de reguliere informatievoorziening richting de pensioensector. Aan de inhoud van deze nieuwsbrief kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.

U kunt zich abonneren op deze nieuwsbrief. Op het moment dat er een nieuwe nieuwsbrief verschijnt, ontvangt u hierover een emailbericht. [Klik hier om u aan te melden.](#)